

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **L. P. a. s.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpeného Advokátskou kanceláriou C., s.r.o., IČO: X., so sídlom v B., proti odporcovi **V. K.**, bývajúcemu v C., **o zaplatenie 25,89 €**, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 3 Ro 287/2013, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 10. septembra 2013 sp. zn. 12 Co 260/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Veľký Krtíš uznesením z 22. mája 2013 č.k. 3 Ro 287/2013-7 zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za návrh na začatie konania [§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“)].

Proti uvedenému uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Uviedol, že v tejto veci podal návrh na začatie konania už v roku 2006 v elektronickej podobe a podpísal zaručeným elektronickým podpisom. Okresný súd ale odmietol takto urobené podanie prijať a DVD nosiče vrátil navrhovateľovi späť. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) označil takýto postup súdu za porušujúci práva navrhovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (viď napríklad nález z 2. júna 2008 sp. zn. II. ÚS 148/08 – ďalej

len „nález“) a konštatoval, že podania navrhovateľa bolo urobené v zákonom ustanovenej forme a jeho právne účinky zostali zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania. Navrhovateľ v odvolaní poukázal na § 5 ods. 1, § 8 a § 13 zákona č. 71/1992 Zb. a s prihliadnutím aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej „najvyšší súd“) z 30. júna 1993 sp. zn. 4 Cdo 70/1993 namietol, že súd prvého stupňa mu odňal možnosť konať pred súdom, lebo zastavil konanie, i keď neboli dané procesné predpoklady pre tento postup – poplatok bol totiž splatný v roku 2006 a lehota na jeho vyrubenie uplynula 31. decembra 2009.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací uznesením zo 10. septembra 2013 sp. zn. 12 Co 260/2013 napadnuté uznesenie potvrdil. V odôvodnení poukázal na nález a konštatoval, že v danej veci bol podľa podanej pečiatky 11. marca 2013 doručený súdu prvého stupňa návrh s dátumom vyhotovenia v roku 2006. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa v súlade so zákonom vyzval navrhovateľa, aby do 10 dní zaplatil súdny poplatok za podanie návrhu vo výške 16,50 € (položka č.1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb.) s poučením, že ak nebude poplatok v určenej lehote zaplatený, súd konanie zastaví (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.). Napriek tomu, že táto výzva bola navrhovateľovi riadne doručená, navrhovateľ ju nerešpektoval. Súd prvého stupňa preto konanie správne zastavil. Odvolací súd poukázal na ustanovenia § 82 ods. 1 O.s.p., § 2 ods. 1, 5 ods. 1 písm. a/, § 8 ods. 1 a § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. a vyslovil názor, že na splnenie príkazu vysloveného v náleze, aby súd priznal právne účinky podaniu z roku 2006, bol navrhovateľ povinný preukázať, že návrh na začatie konania, ktorý je v spise založený na čl. 1 a 2 spisu, je totožný s návrhom doručeným súdu v roku 2006. Navrhovateľ to ale nepreukázal. Pokiaľ tvrdil, že v súčasnosti nemôže predložiť originálne DVD nosiče s pôvodnými návrhmi z roku 2006, lebo ich už nemá k dispozícii, odvolací súd uviedol, že tento stav si spôsobil navrhovateľ sám vlastným nesprávnym postupom. Odvolací súd na tomto základe uzavrel, že odvolanie navrhovateľa nebolo dôvodné, a preto napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 O.s.p.).

Proti uvedenému uzneseniu podal dovolanie navrhovateľ s tým, že mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). V podstate sa pridržiaval dôvodov, ktoré uviedol už v odvolaní a za základ dovolania považoval to, že podanie, ktoré bolo súdu prvého stupňa doručené 11. marca 2013, nie je žiadnym novým návrhom na začatie konania, ale ide len o písomné vyhotovenie toho podania urobeného v elektronickej podobe na DVD nosiči v roku 2006, ktoré nález prikázal rešpektovať a priznať mu právne účinky návrhu

na začatie konania. V danom prípade nález jednoznačne konštatoval protiústavnosť postupu súdu prvého stupňa, preto navrhovateľka nemala zaťažovať povinnosť preukazovať, že podanie z roku 2013 je podaním z roku 2006, ktorému treba v zmysle nálezu priznať právne účinky. Súd mal prijať také opatrenia, aby v prípade potreby vedel po vydaní nálezu posúdiť, ktoré návrhy odmietol (napríklad zapísať si úradným záznamom identifikačné údaje o DVD nosiči, obsahom ktorého sa odmietol zaoberať). V danom prípade bolo potrebné vychádzať z toho, že návrh na začatie konania bol v súlade so zákonom podaný už v roku 2006, preto súdny poplatok za návrh na začatie konania už nebolo možné vyrubiť. Ak napriek tomu bolo konanie zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, má postup súdu za následok odňatie možnosti navrhovateľka pred súdom konať. Táto procesná vada zakladá prípustnosť a aj dôvodnosť dovolania. So zreteľom na to navrhovateľ žiadal napadnuté uznesenie a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas navrhovateľ zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Navrhovateľ už vo viacerých iných – skutkovo a právne obdobných – veciach podal dovolanie, v ktorom argumentoval rovnako, ako v preskúmvanej veci. Najvyšší súd k jeho identickej argumentácii v uzneseniach zo 4. novembra 2013 sp. zn. 3 Cdo 336/2013, sp. zn. 3 Cdo 338/2013, sp. zn. 3 Cdo 341/2013, sp. zn. 3 Cdo 354/2013, sp. zn. 3 Cdo 358/2013, sp. zn. 3 Cdo 366/2013, sp. zn. 368/2013, sp. zn. 3 Cdo 374/2013, sp. zn. 3 Cdo 376/2013, sp. zn. 3 Cdo 378/2013, sp. zn. 3 Cdo 386/2013, ako aj zo 7. novembra 2013 sp. zn. 3 Cdo 335/2013, sp. zn. 3 Cdo 340/2013, sp. zn. 3 Cdo 350/2013, 3 Cdo 355/2013, a z 18. novembra 2013 sp. zn. 3 Cdo 331/2013 a sp. zn. 3 Cdo 341/2013, uviedol, že:

1. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p., prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., dovolateľom napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky niektorého z nich, preto jeho dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je,

2. prípustnosť dovolania navrhovateľa by vzhľadom na to prichádzala do úvahy len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., pričom navrhovateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo, preto prípustnosť jeho dovolania z týchto ustanovení nevyplýva,
3. k námietke navrhovateľa, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), treba uviesť, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide v prípade procesne nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť realizovať procesné oprávnenia priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv; o takýto prípad ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., hoci pre tento postup nebol zákonný dôvod (R 50/1997),
4. navrhovateľ, ktorý 11. marca 2013 doručil súdu návrh (s dátumom vyhotovenia v roku 2006) na vydanie platobného rozkazu ukladajúceho protistrane povinnosť zaplatiť mu predmetnú sumu spolu s náhradou trov konania, ničím nedoložil, že toto jeho podanie je identické s podaním doručeným súdu na DVD nosiči v roku 2006, na ktoré sa vzťahuje nález a ním vyslovený príkaz ústavného súdu; vzhľadom na to, že z ničoho nevyplývala totožnosť navrhovateľovho podania z roku 2006 s jeho podaním z roku 2013, nemožno prvostupňovému ani odvolaciemu súdu vytýkať ako nesprávny procesný postup, pokiaľ vychádzali z toho, že v preskúmvanej právnej veci vyvolalo právne účinky podania návrhu na začatie konania podanie doručené súdu prvého stupňa v roku 2013,
5. pokiaľ navrhovateľ namietal, že už nemá k dispozícii originálne DVD s jeho návrhmi podanými v roku 2006 a vytýkal súdom, že mali prijať opatrenia na zachovanie možnosti preveriť totožnosť návrhov na začatie konania podaných v roku 2006 a 2013, dovolací súd uvádza, že bolo práve na navrhovateľovi, aby – v súlade so zásadou, že právo patrí bdelym, pozorným, ostražitým, bedlivým („vigilantibus iura scripta sunt“) uchoval pôvodné DVD a nevystavil sa tým sám riziku, že v súčasnosti nevie súdom hodnoverne a preukázateľne doložiť, konkrétne aký návrh na začatie konania podal v roku 2006,
6. pokiaľ súd prvého stupňa v danej procesnej situácii vychádzal z toho, že poplatková povinnosť navrhovateľa vznikla podaním návrhu v roku 2013 a že – vzhľadom na nerešpektovanie výzvy na zaplatenie súdneho poplatku – sú splnené predpoklady pre zastavenie konania (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.), nepriečil sa jeho postup,

ale ani postup odvolacieho súdu zákonu; postupom súdov, ktorý bol v súlade so zákonom, nemohlo dôjsť k znemožneniu realizácie procesných oprávnení navrhovateľa spôsobom, ktorý by bol významný z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p.

Na týchto záveroch (1. až 6.) zotráva dovolací súd aj v preskúmvanej veci, v ktorej (tak, ako vo svojich skorších, vyššie označených rozhodnutiach) konštatuje, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p. So zreteľom na to odmietol procesne neprípustné dovolanie navrhovateľa podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. februára 2014

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková